

RAAD VOOR GESCHILLEN

van de

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

heeft de volgende beslissing genomen inzake het geschil tussen:

de besloten vennootschappen

X

en:

Y

1. PROCEDURE

2. VASTSTAANDE FEITEN

Op grond van de stukken gaat de Raad uit van het volgende:

- 2.1 Verweerder is als accountant verbonden aan [....., hierna: X Accountants, RvG].
- 2.2 Sinds 2015 verzorgt X Accountants de accountantscontrole voor verzoeksters.
- 2.3 In 2019 is, naar aanleiding van overleg tussen partijen, de opdracht opnieuw bevestigd en schriftelijk vastgelegd.
De vastlegging vond plaats door middel van een brief van 4 december 2019 van X Accountants aan verzoekster sub 1. Hierna wordt deze aangeduid als: “de Opdrachtbevestiging”.

Blijkens de Opdrachtbevestiging is verweerder de voor de opdracht verantwoordelijke externe accountant.

2.4 De Opdrachtbevestiging bevat, naast de bevestiging voor het boekjaar 2019, tevens de vastlegging van een overeenkomst betreffende de opdracht voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022. Blijkens de aanhef van de Opdrachtbevestiging heeft X Accountants de opdracht aanvaard.

2.5 In de Opdrachtbevestiging is onder meer het volgende vermeld:

"(...)

Daarnaast hebben wij met u reeds de opdracht voor de boekjaren 2020/2021/2022 besproken en overeengekomen. Het is gebruikelijk dat wij periodiek schriftelijk de opdracht herbevestigen. Het doet ons genoeg door middel van deze brief de aanvaarding van deze opdracht te bevestigen.

(...)

Honorarium

Ons honorarium voor de accountantscontrole van de jaarrekening bedraagt (inclusief opstellen van de jaarrekeningen, publicatiestukken en notulen) gelijk aan boekjaar 2018 een bedrag van € 27.700 (exclusief BTW) en is gebaseerd op de tijdsbesteding van ons controleteam, inclusief te maken kosten. De individuele uurtarieven zijn in overeenstemming met de mate van verantwoordelijkheid en de vereiste ervaring en bekwaamheid van elk der teamleden. Ons honorarium voor verrichte werkzaamheden zal maandelijks in rekening worden gebracht op basis van de voortgang daarvan.

Voor de boekjaren 2020/2021/2022 zijn wij voor bovengenoemde werkzaamheden een vergoeding overeengekomen van € 30.500 per boekjaar.

De werkzaamheden zijn exclusief:

- *Het opstellen van de aangifte(n) inkomstenbelasting en het maken van pensioenberekeningen.*
- *Het opstellen van de aangifte vennootschapsbelasting.*
- *Opgave verzekerd belang.*

(...)

Op onze dienstverlening zijn onze Algemene Voorwaarden van toepassing, waarvan u bijgaand een exemplaar aantreft. (...) Door ondertekening en retournering van deze opdrachtbevestiging verklaart u onze Algemene Voorwaarden te hebben ontvangen en te accepteren.”

- 1.6 In de algemene voorwaarden van X Accountants is onder meer het volgende bepaald:

“Artikel 12 Opzegging

1. *Opdrachtgever en Opdrachtnemer kunnen te allen tijde (tussentijds) de overeenkomst onmiddellijk opzeggen zonder inachtneming van een opzegtermijn. Indien de Overeenkomst eindigt voordat de Opdracht is voltooid, is Opdrachtgever het honorarium verschuldigd overeenkomstig de door Opdrachtnemer opgegeven uren voor Werkzaamheden die ten behoeve van Opdrachtgever zijn verricht.*

(...)”

- 2.7 Bij e-mail van 6 augustus 2020 heeft verweerder onder meer het volgende aan de heer [....., hierna : De V, RvG], directeur van verzoeksters, meegedeeld:

“Zoals aangegeven in de bespreking hebben wij gedurende 2019 als controleteam geconstateerd dat het reguliere budget zoals dat overeengekomen is in de opdrachtbevestiging niet toereikend is. Dit budget is destijds voor de start van de controle 2019 overeengekomen en afgestemd met [....., RvG] (mijn voorganger op de opdracht). Wij ([..... en verweerder, RvG]) hebben nu echter geconstateerd dat dit budget voor de reguliere werkzaamheden (los van meerwerk, wijzigingen in de aard en omvang van de activiteiten/omzet) niet toereikend is. Voor 2019 leidt dit tot een zeer substantiële afboeking. Die we uiteraard voor 2019 voor onze eigen rekening zullen nemen.

(...)

Voorts hebben wij aangegeven dat we [verzoeksters, RvG] graag als klant willen behouden (op termijn) maar dat daar gegeven de geschetste situatie wel aanpassingen in het budget voor benodigd zijn om dat voor ons op basis van redelijke economische gronden mogelijk te maken. Vervolgens heb je ons gevraagd een voorstel te doen per mail. Op basis van de bestede uren en de bestaande aard en omvang van de activiteiten komen wij tot het volgende budget voorstel voor 2020.

- *Controle van de jaarrekeningen van [verzoeksters, RvG] 40.000*
- *Samenstel van de jaarrekeningen van [verzoeksters en Beheer, RvG] 3.500*
- *Opstellen publicatierapporten [verzoeksters en Beheer, RvG] 2.500*

Wij realiseren ons dat dit een aanmerkelijke verhoging is ten opzichte van het huidige budget. Maar als we de verhoging op het aantal bestede uren over 2019 baseren dan waren we aanmerkelijk hoger uitgekomen. Dus in dat opzicht hebben we getracht de verhoging in het redelijke te houden.”

- 2.8 Bij e-mail van 18 september 2020 heeft de heer De V bij de voorzitter van de Raad van Bestuur van X Accountants een klacht ingediend. In de klacht heeft de heer De V verwezen naar de eind 2019 gemaakte nieuwe prijsafspraken voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022. De heer De V vermeldde verder dat verweerder hem in een persoonlijk gesprek had meegedeeld dat hij de gemaakte afspraken niet zou nakomen tegen het afgesproken honorarium. De heer De V verzocht de klacht in behandeling te nemen en om de gemaakte afspraken te respecteren en de werkzaamheden uit te voeren tegen het afgesproken honorarium.

- 2.9 Bij brief van 8 oktober 2020 heeft de voorzitter van de Raad van Bestuur van X Accountants gereageerd op de klacht. Hij deelde onder meer het volgende mee:

“Zoals aan u meerdere malen is aangegeven zijn wij tot onze spijt tot het inzicht gekomen dat wij niet in staat zijn onze werkzaamheden op het vereiste kwaliteitsniveau te verrichten voor de besproken prijzen. Reeds voor 2019 hebben wij een groot deel van het onderhanden werk als afboeking geaccepteerd, maar wij vinden het onverantwoord, zowel in uw als in ons belang, om deze gedragslijn te continueren.

Onze algemene voorwaarden bieden de mogelijkheid om de overeenkomst op ieder moment op te zeggen zonder inachtneming van een opzegtermijn (artikel 12 lid 1).

Wij zouden op dit moment van deze bevoegdheid gebruik kunnen maken voor de boekjaren 2020 en 2021. Om u evenwel toch tegemoet te komen zijn wij bereid de werkzaamheden voor boekjaar 2020 tegen de afgesproken fee te verrichten. Voor het boekjaar 2021 zeggen wij echter hierbij onze overeenkomst op. Uiteraard zullen wij onze medewerking verlenen aan de overdracht van de werkzaamheden aan een opvolgend accountant.

Graag vernemen wij uw reactie op ons voorstel m.b.t. boekjaar 2020, waarna wij een nieuwe opdrachtbevestiging zullen opmaken voor uitsluitend boekjaar 2020.”

- 2.10 Bij e-mail van 20 oktober 2019 deelde de heer De V het volgende aan de voorzitter van de Raad van Bestuur mee:

“Wij zijn teleurgesteld in uw reactie. Van een gerenommeerd accountantskantoor zou je ten minste mogen verwachten dat gemaakte afspraken ook nagekomen worden. U kon in december 2019 prima overzien welke werkzaamheden uitgevoerd moesten worden en hoeveel tijd dit in beslag zou gaan nemen. U voerde deze werkzaamheden voor ons bedrijf immers al een aantal jaren uit.

De eerste werkzaamheden voor de controle 2020 starten al in november van dit jaar. Er is derhalve geen tijd om hiervoor nog op zoek te gaan naar een ander accountantskantoor. Daarom gaan wij akkoord met uw voorstel om de werkzaamheden voor boekjaar 2020 tegen de in december 2019 afgesproken fee te verrichten.”

- 2.11 Naar aanleiding van de hierboven vermelde beslissing van de Raad van 15 maart 2021 heeft X Accountants bevestigd de werkzaamheden betreffende het boekjaar 2020 overeenkomstig de opdracht te continueren.
- 2.12 Alle in deze uitspraak genoemde bedragen zijn exclusief BTW tenzij anders is vermeld.

3. VORDERING

- 3.1 Verzoeksters hebben de Raad verzocht uitspraak te doen in het geschil.
- 3.2 In de toelichting hebben verzoeksters aangevoerd dat zij het onacceptabel vinden dat verweerder heeft meegedeeld dat hij de gemaakte afspraken niet zou nakomen tegen het afgesproken honorarium. Zij stellen dat de gemaakte afspraken niet zomaar eenzijdig kunnen worden opgezegd.
- Verzoekers zijn van mening dat X Accountants de gemaakte afspraken moet nakomen en ook de werkzaamheden voor de boekjaren 2021 en 2022 tegen de afgesproken fee moet verrichten.

4. VERWEER

- 4.1 Verweerder heeft zich gemotiveerd tegen de vorderingen verweerd op welk verweer de Raad hierna waar nodig zal ingaan.

5. BEOORDELING

- 5.1 Uitgangspunt bij de beoordeling is de Opdrachtbevestiging in de brief van 4 december 2019. In de Opdrachtbevestiging zijn de afspraken vastgelegd voor de door X Accountants uit te voeren controle van de jaarrekeningen over de boekjaren 2019, 2020, 2021 en 2022.

Blijkens de hiervoor onder nummer 2.5 geciteerde passages uit de Opdrachtbevestiging is voor het boekjaar 2019 een vast bedrag afgesproken en is voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022 reeds de opdracht besproken en overeengekomen, met eveneens een vaste vergoeding. Deze laatste bedraagt € 30.500,-- per boekjaar.

Daarnaast zijn op de opdracht van toepassing verklaard de Algemene Voorwaarden van X Accountants, waarvan het relevante artikel hiervoor is vermeld onder nummer 2.6.

- 5.2 De vraag dit in dit geding dient te worden beantwoord is of het X Accountants vrij stond om de overeenkomst op te zeggen zoals zij heeft gedaan in de brief van 8 oktober 2020. Verweerder heeft primair aangevoerd dat het hem vrij stond de overeenkomst op te zeggen zoals is gedaan. Subsidiair heeft verweerder aangevoerd dat verzoeksters met de opzegging hebben ingestemd.
- 5.3 In verband met dit laatste dient de voorvraag beantwoord te worden of verzoeksters hebben ingestemd met de opzegging.
- 5.4 In de brief van 8 oktober 2020 heeft X Accountants de bereidheid geuit om de werkzaamheden voor het boekjaar 2021 tegen de afgesproken fee te verrichten. Voor het boekjaar 2021 heeft X Accountants de overeenkomst opgezegd. Aan het slot van die brief heeft X Accountants om een reactie verzocht op het voorstel met betrekking tot boekjaar 2020 (waarna men een nieuwe opdrachtbevestiging voor uitsluitend dat boekjaar zou maken). In reactie op de brief heeft de heer de V in zijn e-mail van 20 oktober 2019 meegedeeld akkoord te gaan met het voorstel om de werkzaamheden voor het boekjaar 2020 tegen de in december 2019 afgesproken fee te verrichten.
- 5.5 Anders dan verweerder heeft aangevoerd volgt uit de gevoerde correspondentie niet dat verzoeksters de opzegging voor het boekjaar 2021 hebben aanvaard. Zij hebben slechts, overeenkomstig het verzoek van X Accountants, gereageerd op het voorstel met betrekking tot het boekjaar 2020. Van aanvaarding van de opzegging voor het boekjaar 2021 is niet gebleken. De Raad laat in het midden dat de opzegging op het boekjaar 2021 betrekking heeft en het boekjaar 2022 onvermeld laat.
- 5.6 De voorvraag wordt dus beantwoord in de zin dat verzoeksters niet hebben ingestemd met de opzegging voor het boekjaar 2021.
- 5.7 Omtrent de vraag of het verweerder vrij stond de overeenkomst voor het boekjaar 2021 op te zeggen oordeelt de Raad als volgt.

- 5.8 Verweerder heeft aangevoerd dat, nadat in 2019 de prijsafspraken was gemaakt voor de controle van de jaarrekening voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022, hij zich in de loop van 2020 heeft gerealiseerd dat de overeengekomen prijsafspraken niet toereikend was om de kwaliteitseisen die aan de accountant worden gesteld te kunnen waarmaken en deze kwaliteitseisen ook bij de controle van de jaarrekening 2019 te kunnen waarborgen. Verweerder heeft erop gewezen dat de prijsafspraken voor 2020, 2021 en 2022 tot stand is gekomen op een moment dat de start van de controle van de jaarrekening 2019 nog moest aanvangen. Verweerder heeft de overschrijding van het budget voor de werkzaamheden voor de jaarrekening 2019 voor eigen rekening moeten nemen.
- 5.9 De Raad overweegt dat het beroep op de kwaliteitseisen in relatie tot de overeengekomen prijs in het verweer niet nader is onderbouwd, terwijl ook ter zitting geen aannemelijk verband daartussen is toegelicht.
- 5.10 De Raad neemt ook in aanmerking dat ter zitting aan de orde is gekomen dat X Accountants, op het moment dat de prijsafspraken in december 2019 gemaakt werd, al meerdere jaren de opdracht van verzoeksters had en dat in de loop van de tijd geen significante wijziging in aard of omvang van de werkzaamheden is opgetreden.
- 5.11 Ten aanzien van de overeenkomsten zoals de onderhavige geldt in het algemeen het volgende. De wijze waarop in een schriftelijke overeenkomst de verhouding tussen partijen is geregeld, kan niet enkel worden beantwoord op grond van slechts een zuiver taalkundige uitleg van de bepalingen van het contract. Voor de beantwoording van die vraag komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Achtergrond is dat de rechten en verplichtingen van partijen ten opzichte van elkaar niet alleen worden bepaald door hetgeen zij, al dan niet uitdrukkelijk, zijn overeengekomen, maar ook door de redelijkheid en billijkheid die hun rechtsverhouding beheerst. Dat brengt mee dat zij hun gedrag mede moeten laten bepalen door de gerechtvaardigde belangen van de wederpartij.
- 5.12 Toepassing van deze beginselen brengt de Raad tot het oordeel dat het X Accountants in de gegeven omstandigheden niet vrij stond om de opdracht voor het boekjaar 2021 (en voor zover er bedoeld is: ook 2022) op te zeggen.
- Weliswaar zijn algemene voorwaarden van toepassing verklaard waarin de algemene regel inzake het opzeggen van een overeenkomst van opdracht onder woorden is gebracht en die luidt dat de opdracht te allen tijde kan worden opgezegd. Daar staat tegenover dat partijen in hun uitonderhandelde overeenkomst voor de boekjaren 2019 tot en met 2022 expliciete afspraken hebben gemaakt. Reeds in de – hierboven geciteerde – aanhef van de Opdrachtbevestiging heeft

verweerder dit onder woorden gebracht.

Bezien tegen de achtergrond dat X Accountants al meerdere jaren de opdracht voor verzoeksters had uitgevoerd, mochten verzoeksters erop vertrouwen dat de afspraken voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022 door X Accountants zouden worden nagekomen.

In dit verband overweegt de Raad ook dat verweerder ter zitting heeft toegelicht dat de algemene voorwaarden geen onderwerp van onderhandeling zijn geweest en dat deze als een soort “automatisme” op de overeenkomst van toepassing zijn verklaard. De afspraken in de opdrachtbevestigingsbrief hebben nu juist specifiek op de door partijen benoemde boekjaren betrekking.

De Raad merkt op dat ter zitting door beide partijen is verklaard dat zij geen (onoverkomelijke) bezwaren zien tegen de voortzetting van hun relatie voor de betreffende boekjaren.

- 5.13 De Raad komt tot de slotsom dat X Accountants gehouden is de overeenkomst, zoals neergelegd in de brief van 4 december 2019, na te leven. Dat brengt derhalve mee dat niet alleen de werkzaamheden voor het boekjaar 2020, maar ook die voor de boekjaren 2021 en 2022 volgens afspraak dienen te worden uitgevoerd.
- 5.14 De Raad stelt de procedurekosten definitief vast op € 435,--. Daar verweerder in het ongelijk wordt gesteld, zal worden bepaald dat de procedurekosten ten laste van verweerder komen. Daar verzoeksters een depot van € 435,-- hebben betaald, zal verweerder worden veroordeeld om ter zake een bedrag van € 435,-- aan verzoeksters te betalen.
- 5.15 Deze beslissing berust op de artikelen 5, 19, 20 en 22 van de Verordening op de Raad voor Geschillen.

6. BESLISSING

De Raad voor Geschillen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants:

- veroordeelt verweerder tot naleving van de in de Opdrachtbevestiging vastgelegde afspraken, waaronder de afspraak om de werkzaamheden met betrekking tot de boekjaren 2020, 2021 en 2022 te verrichten onder toepassing van het voor die boekjaren overeengekomen tarief;
- bepaalt dat de procedurekosten ten bedrage van € 435,-- ten laste van verweerder komen en veroordeelt verweerder om dit bedrag aan verzoeksters te betalen binnen 14 dagen na de verzending van deze beslissing;
- verstaat dat het bepaalde in artikel 22 Verordening op de Raad voor Geschillen van toepassing is;
- wijst af het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen door mr. B.C. Vink, voorzitter, J.G.M. Boers-Schuttenbeld AA RB en mr. drs. E. Maffioli del Castelletto RA RB RPP, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. Rijpstra, secretaris, en door de voorzitter en de secretaris ondertekend op 6 augustus 2021.

secretaris

voorzitter